

POSUDEK

Koníčková, Lucie: Vzdělávací trajektorie druhé generace migrantů - Vietnamci v České Republice. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha 2019, 48 s.

Lucie Koníčková ve své bakalářské práci řešila otázku, jaký vztah k vlastnímu vzdělávání mají děti z vietnamských rodin, jejichž oba rodiče prošli socializací ve Vietnamu, přistěhovali se do České republiky a zde si vybuodovali svou existenci. Výzkumnou pozornost L. Koníčková tedy orientovala na postoje druhé generace Vietnamců, generace, která se v současnosti stává významnou ve vietnamské komunitě v ČR (v Praze). Tyto postoje L. Koníčková sledovala u vybrané skupiny deseti vysokoškolských studentů ve věku 20-24 let. Orientsovala se na Vietnamce, kteří již dovedou vyhodnotit dopady získaného vzdělání pro svůj sociální status v občanské společnosti ČR i ve vietnamské komunitě. Volba problému, jímž se zabývá, řadí její práci mezi práce společensky významné.

Práce z mého pohledu je koncipována do dvou částí. Prvou chápu jako pokus o teoretické uvedení do problematiky a rámcovou rekapitulaci historie vstupu Vietnamců do české společnosti, druhou jako prezentaci průběhu autorčina vlastního výzkumu a poznatků tímto výzkumem získaných. Za podstatnou a přínosnou považuji druhou část, v níž je provedena analýza dat získaných etnografickým výzkumem a formulovány závěry této analýzy. Budu proto hodnotit kapitoly zařazené do této části, kapitoly věnované analýze a formulaci závěrů.

L. Koníčková si formulovala čtyři výzkumné otázky: a) **koho** Vietnamci druhé generace pokládají za důležitého v procesu výchovy a vzdělávání, b) jaké **obsahy** ve výchově a vzdělání reflektují a co podle nich znamená vzdělání, c) jak hodnotí svoji **cestu** za vzděláním, d) jak uvažují o sociálních stavech dosaženého vzdělání a jak **vyjednávají** svou **sociální identitu** na základě vlastní vzdělávací trajektorie.

Otázky, na něž autorka práce hledala odpověď při rozhovorech s informátory, formulovala ve dvou rovinách. V první rovině sledovala jednak vlastní postoj informátora, vybudovaný na jeho osobní individualitě, jednak jím formulované srovnání vlastního postoje se stanovisky generace rodičů a vrstevníků rodičů z řad Vietnamců (ať již byly informátory hodnoceny jako generační nekonfliktní posun či střet). Položila si tedy otázku, jaký význam vzdělání připisují studenti, příslušníci druhé generaci vietnamských imigrantů, v projekci svého života v České republice, jak jejich postoje korelují či se odchylojí od názorů a stanovisek rodičů a jak tyto jejich postoje ovlivnilo jejich kontaktní okolí. Sledovala, jak dotázaní mladí lidé své vize realizují a promítají do svého života, a jaký vliv má/měl vzdělání (a vzdělávací proces) na jejich integraci do české společnosti. Současně ovšem zohlednila i otázku, jak průběh vzdělávacího procesu zařazuje Vietnamce z řad druhé generace do vrstevnických skupin vietnamských a českých a jak pomáhá k vytváření přátelských či zájmových česko-vietnamských skupin. Tyto otázky sledovala s ohledem na vzpomínky a hodnotící reflexe socializace a edukace prožité od raného dětství po vysokoškolské studium.

Ze závěrů, k nimž autorka dospěla, nutno zdůraznit následující zjištění.

Rodiče pro dotázané vietnamské studenty zůstávají autoritou. Ovlivňují jejich vzdělávací

trajektorie, i když studenti zaujímají vlastní pozice a diskutují je s rodiči. Na názorové osamostatnění studentů měla vliv vysoká pracovní vyčíženost rodičů, nedostatek času pro rodinnou komunikaci a vliv českých vychovatelů.

Vzdělání je pro dotázané studenty záležitost společenské prestiže a společenského vzestupu: jejich i jejich rodin. V tomto stanovisku je utvrzuje společenská kontrola, na níž se podílí kolektivní postoj první generace vietnamských migrantů a rodiny studentů (v ČR i ve Vietnamu).

Rozhodující hodnotou se pro dotázané studenty se stala čeština. Její znalostí se identifikovali jako skupina a vymezovali vůči první generaci vietnamských migrantů.

Při hodnocení předložené práce nutno poukázat na stručnost výkladu. Širší rozprava by práci dala větší plasticitu a ukázala i další problémy.

Předložená bakalářská práce odpovídá požadavkům kladeným na tento typ závěrečných prací. Prokazuje, že její autorka si dovede položit aktuální otázky, zvolit ukazatele, na nichž lze tyto otázky řešit, dovede shromáždit výpovědně hodnotná data, tato data analyzovat a vyvodit uvážené závěry. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako práci velmi dobrou.

V Praze 10. 6. 2019

Mirjam Moravcová